

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Šola za
HORTIKULTURO in
VIZUALNE UMETNOSTI
Celje

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

USTANOVIMO PODJETJE

Anja ŽUŽEJ GOBEC,
Bogdana KAPITLER

Šola za
HORTIKULTURO in
VIZUALNE UMETNOSTI
Celje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naslov: USTANOVIMO PODJETJE
Izobraževalni program: CVETLIČAR, VRTNAR
Modul: OSNOVE PODJETNIŠTVA IN PRODAJE
Sklop: **Izdela kalkulacijo in pripravi osnovni načrt poslovanja**
Pozna pomen podjetništva

Avtorici: Anja Žužej Gobec in Bogdana Kapitler
Strokovna recenzentka: Andreja Gerčer, univ.dipl.ing.kmet.
Lektorica: Vera Žužej, prof.ped.

Celje, 2012

© Avtorske pravice ima Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Gradivo je sofinancirano iz sredstev projekta Biotehniška področja, šole za življenje in razvoj (2008-2012).

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina tega dokumenta v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino dokumenta nosi avtor.

KAZALO

Cilji vsebinskih sklopov	3
Razlaga simbolov	4
UVOD	5
I. USTANOVITEV PODJETJA.....	6
1. PODJETNIŠKI MOTIVI, IDEJE, PRILOŽNOSTI	6
1. naloga: Podjetniški motivi iz nuje in motivi iz priložnosti.....	7
2. naloga: Podjetniške ideje, podjetniška priložnost.....	9
2. NAJPOGOSTEJŠI IZBIRI OBLIKE PODJETJA PRI NAS	11
3. naloga: Najpogostejši izbiri oblike podjetja v Sloveniji.....	11
3. IME PODJETJA	14
4. naloga: Ime podjetja	15
II. POSLOVANJE PODJETJA.....	18
1. DEJAVNOSTI V PODJETJU	18
2. PROIZVODNJA	19
2.1 VRSTE PROIZVODNJE.....	20
3. PROIZVODNI DEJAVNIKI	21
3.1 PREDMETI DELA	21
3.2 DELOVNA SREDSTVA.....	22
3.3 DELO	24
3.4 STORITVE	27
4. STROŠKI POSLOVANJA	28
Učni list: Poslovanje podjetja	30
Viri in literatura:	33

Cilji vsebinskih sklopov

Osnovni cilj usmerja dijaka, da razvija podjetne lastnosti in deluje podjetno

Cilji vsebinskih sklopov so:

- razvija podjetne lastnosti
- razume pomen, značilnosti podjetništva
- pozna metode oblikovanja in iskanja idej
- opiše posamezne pravne oblike podjetij
- načrtuje poslovno dejavnost
- pozna proizvodne dejavnike
- izračuna stroške proizvodnje in lastno ceno izdelka

Razlaga simbolov

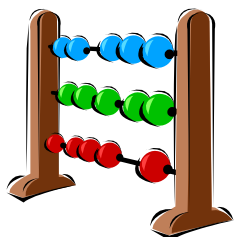
Preberite

Odgovorite na vprašanja in napišite

Pri svojem delu uporabite računalnik in svetovni splet

Izračunajte

UVOD

Spoštovani dijaki, dijakinje!

Že se bliža skorajšnji konec izobraževanja in priprave za vašo novo življenjsko - poklicno pot. V današnjih časih in v razmerah v kakršnih je svet, Evropa, Slovenija se začenjajo nove skrbi. Kam sedaj naprej?

O pomenu samooskrbe se v zadnjem času mnogo govori. Ljudje se vedno bolj zavedamo pomena zdrave, cenovno dostopne hrane. Področje prehranske samooskrbe je temelj zdravega, varnega in kakovostnega načina življenja. K večji samooskrbi pri nas pa moramo s svojo zavzetostjo prispevati vsi prebivalci, saj imamo prav v Sloveniji na področju malih kmetij in vrtičkarstva še ogromno potenciala.

Morda je prav tukaj priložnost za vas. Potrebno je imeti nekaj znanja, poguma, energije in predvsem veliko samozavesti in zaupanja vase.

Pričujoči delovni listi vam bodo v pomoč pri odločitvi. Kaj? Kako? Kje začeti?

Izziv - odprimo svoje podjetje!

I. USTANOVITEV PODJETJA

1. PODJETNIŠKI MOTIVI, IDEJE, PRILOŽNOSTI

Preberite spodaj navedene informacije ter rešite naloge, ki sledijo.

Pojasnimmo izraze

- **Podjetniški motiv**
- **Podjetniška ideja**
- **Podjetniška priložnost**

Podjetniški motiv je neka sila, ki nas vodi, da uresničimo idejo, oziroma v ideji vidimo priložnost za zagon podjetja. Ločimo motive iz nuje in motive, ki izhajajo iz priložnosti!

Motivi oziroma razlogi, ki vas lahko pritegnejo in pretehtajo vašo odločitev, da postanete podjetnik, so večinoma: denar, izguba službe, potovanja, strokovno znanje, neodvisnost, odločenost,...

V splošnem poznamo motive iz priložnosti, kar pomeni da nas v podjetništvo nekaj potegne. Mogoče naenkrat zaznamo podjetniško priložnost, želimo se dokazati, imamo dobro idejo, ki jo v službi ne moremo uresničiti, želimo finančno neodvisnost,...

Velikokrat pa se v podjetništvo podamo iz nuje, ker smo nenadno izgubili službo, smo brezposelni, v službi smo zelo nezadovoljni,...

1. naloga: Podjetniški motivi iz nuje in motivi iz priložnosti

1. Ali so napisani podjetniški motivi, motivi iz nuje ali motivi iz priložnosti. Povežite s črto.

Brezposelnost

Da se dokažemo sebi in drugim.

motivi iz nuje

Uresničitev lastne ideje.

Počnemo tisto, kar nas veseli.

motivi iz priložnosti

Denar in finančna neodvisnost.

Nadzor nad svojim življenjem oziroma samostojnost.

Nenadna izguba službe

2. Kaj bi bil za vas glavni podjetniški motiv ?

Odgovor: _____

3. Razmislite ali je to motiv iz nuje ali priložnosti?

Odgovor: _____

4. V vašem ali v sosednjem kraju verjetno poznate kakšnega podjetnika. Obiščite ga in se pozanimajte, kaj je bil za njega glavni podjetniški motiv? Ali je bil to motiv iz nuje ali iz priložnosti?

Odgovor: _____

Preberite spodaj navedene informacije ter rešite naloge, ki sledijo.

Vsaka podjetniška dejavnost se prične z **idejo**. **Poslovna ideja** je velikokrat rezultat razmišljanja, izkušenj, znanja in bo lahko kupcem prinašala določeno korist.

Potrebno je **zbrati čim več poslovnih idej**.

Kako do poslovne ideje?

Lahko posnemamo uspešnega podjetnika.

Ugotavljamo, s čim so kupci blaga in storitev nezadovoljni, kaj manjka.

Razmišljamo, kako bi izboljšali proizvode ali storitve na trgu.

Idejo nam predlaga nekdo drug.

Obiskujemo sejme.

Ideje izhajajo iz prejšnje zaposlitve.

Kupimo uspešen, dodelan in preverjen poslovni sistem (franšizing).

Pregledujemo vire poslovnih informacij v časopisu, rumenih straneh, internetu ipd.

Naš hobi spremenimo v posel.

Ko imamo več idej, pa je potrebno izbrati poslovno idejo, ki obeta največ, ter jo znati spremeniti v **poslovno priložnost**. Kako vemo, ali je ideja dobra? Lahko začnemo delati kar takoj, še bolje pa je da idejo najprej preverimo.

S procesom vrednotenja izberemo najprimernejšo idejo, ki lahko pomeni poslovno priložnost. Pri vrednotenju ideje nam lahko pomagajo svetovalci oz. jo lahko preverimo tudi sami.

Ena najpogostejših in najbolj popularnih analiz v sklopu poslovnih ved je SWOT analiza oziroma PSPN matrika v slovenski terminologiji. Pri SWOT analizi vzamemo pod drobnogled štiri vidike in sicer **prednosti, slabosti, priložnosti ter nevarnosti**.

Prednosti so notranji dejavniki, ki pozitivno vplivajo na to, da dosežemo določen cilj. Kje se počutimo močne? Imamo razvite določene veščine, imamo znanje, imamo prostor imamo zemljišče?

Slabosti na drugi strani predstavljajo šibkosti, področja, kjer smo resnično ranljivi. Slabosti so lahko pomanjkanje določenih veščin, znanja, negotovost, nesamozavest,...

Priložnosti so tisti del, ki je izven našega vpliva, vendar pozitivno vpliva na naše delovanje. Primeri priložnosti so na primer spodbujanje prehranske samooskrbe s strani države, posodobljena infrastruktura, sprememba v davkih, zavedanje o pomenu zdrave hrane, ...

Nevarnosti so negativni vplivi na katere enostavno nimamo vpliva. Na te nevarnosti se moramo prilagoditi. Primeri nevarnosti so npr. povišanje davkov, v kraju je močan konkurent, neplačniki, vremenske nepravilnosti itn.

2. naloga: Podjetniške ideje, podjetniška priložnost

1. Kako lahko pridemo do poslovnih idej? Napišite šest možnosti.

Odgovor: _____

2. Razmislite kakšne ideje zasledovati?

Odgovor: _____

3. Izberite tri poslovne ideje in jih napišite.

Odgovor: _____

4. Kaj je SWOT analiza oz. PSPN matrika?

Odgovor: _____

5. Izberite dve poslovni ideji in jih analizirajte s pomočjo SWOT analize oz. PSPN matrike?

Poslovna ideja 1: _____

Prednosti	Priložnosti
Slabosti	Nevarnosti

Poslovna ideja 2: _____

Prednosti	Priložnosti
Slabosti	Nevarnosti

6. Katera poslovna ideja se vam po analizi, ki ste jo naredili, zdi poslovna priložnost?

Odgovor: _____

2. NAJPOGOSTEJŠI IZBIRI OBLIKE PODJETJA PRI NAS

Preberite spodaj navedene informacije ter rešite naloge, ki sledijo.

Imamo poslovno idejo. Prepričani smo, da je ta ideja naša poslovna priložnost. Odločili smo se ustanoviti podjetje.

Izbrati moramo določeno pravno obliko podjetja.

Najpogostejši izbiri oblike podjetja v Sloveniji sta:

1. enostavna družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o) in
2. samostojni podjetnik (s.p).

Samostojni podjetnik (s.p.)

Samostojni podjetnik ni pravna oseba; je fizična oseba, ki na trgu opravlja dejavnost in za obveznosti odgovarja z vsem svojim premoženjem.

Družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.)

Pri d.o.o. gre za pravno osebo, katere lastnik je lahko ena (enoosebni d.o.o.) ali več oseb, lastniki pa ne odgovarjajo z osebnim premoženjem.

3. naloga: Najpogostejši izbiri oblike podjetja v Sloveniji

Pri odgovorih si pomagajte s svetovnim spletom oz. spletnima stranema:

- <http://www.epodjetnik.org/podjetnistvo/7-podjetje/19-izbira-ustrezne-pravnoorganizacijske-oblike>
- <http://mladipodjetnik.si/podjetniski-koticek/racunovodstvo/razlike-med-s.p.-in-d.o.o>

1. Navedite pravno formalno razliko med obliko samostojni podjetnik (s.p) in obliko družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o) .

Odgovor:_____

2. Pri kateri obliki podjetja potrebujemo ustanovitveni kapital?

Odgovor:_____

Koliko trenutno ta znaša?

Odgovor:_____

3. Ali se lahko ustanovitveni kapital vplača tudi v drugačni obliki, kot je denarna?
Kakšna je lahko še ta oblika vplačila ustanovitvenega kapitala?

Odgovor:_____

4. Pri kateri obliki podjetja za plačilo dolgov odgovarjamo z vsem svojim premoženjem?

Odgovor:_____

5. Pri kateri obliki podjetja so denarna sredstva »last podjetja«?

Odgovor:_____

6. Kako si samostojni podjetnik obračuna mesečno plačo?

Odgovor:_____

7. Kakšna je razlika med obema oblikama podjetij v obdavčitvi?

Odgovor:_____

8. Kaj pomeni izraz progresivna obdavčitev in kaj fiksna obdavčitev? Razložite pojma!

Odgovor: _____

9. Katera oblika podjetja je primerna za večje dobičke? Zakaj?

Odgovor: _____

10. Sem samostojni podjetnik. Kaj se mi šteje v stroške? Odgovorite z da ali ne?

Plača. _____

Službeno sem se peljal v Maribor. Torej kilometrina? _____

Malica. _____

Plača zaposlenega pri meni. _____

Prispevek za socialno varnost. _____

11. Kot samostojni podjetnik poslujem že eno leto. Ustvaril sem 8500 evrov dobička. Koliko davka na dobiček moram plačati?

Odgovor: _____

12. Sem študent, imam odlično poslovno idejo. Rad bi odprl popoldanski s.p.. Koliko evrov na mesec bi trenutno moral plačevati za prispevke?

Odgovor: _____

4. IME PODJETJA

Preberite spodaj navedene informacije ter rešite naloge, ki sledijo.

Odločili smo se, da ustanovimo podjetje. Izbrali smo si **pravno obliko s.p** (samostojni podjetnik).

Izbrati moramo ime podjetja. Izbira imena ni nepomembna. Največkrat si koga, ki ga prvič srečamo, zapomnimo prav po imenu. Ime je prvi podatek o podjetju, s katerim pride stranka v stik. Dobro ime mora biti privlačno za trg, drugačno od drugih. Izberemo ime, ki se bo dobro obneslo v oglaševanju, na spletni strani, pri promocijskih materialih, pri logotipu.

Pri izbiri imena imamo omejitve oziroma upoštevati moramo določena pravila.

Po zakonu lahko ime podjetja poleg obveznih sestavin imena in oznake organizacijske oblike (npr. s p., d.o.o.) vsebuje tudi dodatne sestavine. Vsako podjetje si tako lahko izbere dolgo in kratko ime, pri čemer veljajo posebna pravila za različne tipe družb.

Samostojni podjetnik (s.p.)

- **Dolgo ime:** Dejavnost, ime priimek, s.p.

Urejanje okolice, Miha Vovk, s.p.

- **Kratko ime:** Ime, priimek, s.p.

Miha Vovk, s.p.

Neobvezna je uporaba dodatne sestavine: Dodatna sestavina, (dejavnost), ime, priimek, s. p. npr.:

- Mojster Miha, Urejanje okolice, Miha Vovk , s. p. ali.
- Mojster Miha, Miha Vovk, s. p.

Družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.)

- **Dolgo ime:** Obvezna dodatna sestavina, dejavnost, d.o.o.

Popotnik , Turistična agencija, d.o.o.

- **Kratko ime:** Obvezna dodatna sestavina, d.o.o.

Botanika , d.o.o.

5. naloga: Ime podjetja

Pri odgovorih si pomagajte s svetovnim spletom oz. spletno stranjo:

<http://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/podjetniski-koticek/ustanovitev-podjetja/firma-podjetja>

1. Kaj je firma po zakonu o gospodarskih družbah?

Odgovor: _____

2. Kje so zapisana pravila v zvezi s imenom podjetja?

Odgovor: _____

3. Kaj se lahko zgodi, če ime podjetja, ki smo ga izbrali že obstaja?

Odgovor: _____

4. Ali lahko sami preverimo ustreznost imena podjetja? Kje lahko to preverimo?

Odgovor: _____

5. Všeč so mi različna imena za podjetja. Napisanih imate deset različnih imen za podjetja s pravno obliko s.p. in do.o.
Na črto napišite z besedico DA, če lahko ime podjetja v Sloveniji registriramo oz. besedo NE, če ni možna registracija podjetja s takšnim imenom? Če ni možna registracija, še napišite zakaj?

a) Soseđa je tečna, Cvetličarstvo, Ana Pohole, s.p

Odgovor: _____

b) Računalnik, Finančne storitve, Branko Kos s.p.

Odgovor: _____

c) I feel good, Svečarstvo, Dragica Berk, s.p.

Odgovor: _____

d) Svet, Turistična agencija, Janez Podobnik, s.p.

Odgovor: _____

e) Salonarček, Trgovina z obutvijo, Breda Škorenjček s.p.

Odgovor: _____

f) France Prešeren, Založništvo, Magda Navodnik, s.p

Odgovor: _____

g) Teta Katica, Katica Božič

Odgovor: _____

h) Verica Komar, s.p

Odgovor: _____

i) Račka, d. o.o

Odgovor: _____

j) Zelenko, Računalniške storitve, d.o.o

Odgovor: _____

6. Izberite si ime za podjetje in s pomočjo spletne strani <http://www.ajpes.si/prs/Default.asp>. poiščite, če ime že obstaja.

Odgovor: _____

Če odpirate obliko podjetja s.p ali d.o.o je v obeh primerih postopek ustanovitve brezplačen, enostaven in hiter. Obiščete AJPES (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve) ali si zagotovite digitalno potrdilo. Tako lahko postopek izvedete preko spletnega mesta e-VEM, ali na eni od fizičnih VEM točk. Na točkah VEM ali portalu e-VEM lahko opravite čisto vse potrebne postopke, vključno z:

- registracijo s.p. (vpis v poslovni register),
- prijava sprememb in izbris iz registra
- prijava davčnih podatkov,
- prijava samostojnega podjetnika in delavca v obvezna socialna zavarovanja.

II. POSLOVANJE PODJETJA

Poslovanje podjetja zajema vse dejavnosti, ki so potrebne za nemoteno poslovanje podjetja. Osrednja dejavnost v podjetju je proizvodnja, ki je tudi edina izmed vseh dejavnosti, ki podjetju prinaša prihodek. Vendar so za nemoteno delovanje podjetja pomembne tudi druge dejavnosti. V podjetjih so posamezne dejavnosti različno organizirane, kar je odvisno predvsem od velikosti, vrste, organizacije podjetja.

Ste lastnik podjetja, ki prideluje paradižnik. Razmislite, katere dejavnosti morate opravljati v podjetju, da bo uspešno poslovalo.

Odgovor: _____

1. DEJAVNOSTI V PODJETJU

PROIZVODNJA je dejavnost, pri kateri izdelujejo izdelke oziroma opravljajo storitve, ki so namenjene prodaji.

NABAVA MATERIALA – ta dejavnost zajema ugotavljanje potrebnih predmetov dela, izbiro dobaviteljev, nabavo predmetov dela, vodenje dokumentacije, prevoz, skladiščenje predmetov dela.

VZDRŽEVANJE DELOVNIH SREDSTEV zajema čiščenje, skladiščenje, popravila delovnih sredstev.

KADROVANJE je skrbi za zaposlene. Sem sodijo ugotavljanje potreb po novem delovnem mestu, priprava razpisa, priprava pogodbe, vodenje dokumentacije o zaposlenih.

TRŽENJE IZDELKOV OZ. STORITEV zajema vse dejavnosti, ki so povezane s prodajo izdelkov oziroma storitev. Tržniki analizirajo trg, kar pomeni, da raziščejo lokacijo podjetja, analizirajo potrebe, želje, navade, okus, kupno moč kupcev, spremljajo konkurenco; proučujejo njihovo ponudbo, prodajne cene, načine prodaje,... Tržniki sodelujejo pri oblikovanju tržnega spleta podjetja, kar pomeni, da sodelujejo pri izbiri izdelkov, pri določanju prodajne cene, pri izbiri prodajnih poti in oblikovanju načrta tržnega komuniciranja. V to dejavnost sodi tudi prodaja izdelkov. Pomembno pa je tudi spremljanje zadovoljstva kupcev po nakupu in ohranjanje stikov s kupci.

FINANCIRANJE PODJETJA zajema pridobivanje, porabo, delitev, vračanje finančnih sredstev.

VODENJE PODJETJA zajema načrtovanje, organizacijo poslovanja in nadzor nad poslovanjem.

ZBIRANJE, ANALIZA IN PRIKAZOVANJE INFORMACIJ O POSLOVANJU je pomembna deloma zaradi zakonodaje, ki določa, katere informacije, dokumente o poslovanju mora podjetje zapisati in hraniti. Pa tudi za podjetje je pomembno, da lahko na podlagi zbranih informacij o poslovanju analizira prednosti in slabosti poslovanja in tako lažje načrtuje dejavnost podjetja za naprej.

2. PROIZVODNJA

Zakaj je proizvodnja osrednja dejavnost podjetja?

Odgovor: _____

Navedite šest dejavnosti, ki sodijo v proizvodnjo vrtnarskega podjetja

Odgovor: _____

2.1 VRSTE PROIZVODNJE

- **POSAMIČNA PROIZVODNJA**

Za takšno proizvodnjo je značilno, da izdelujemo posamične izdelke. Pogosto gre za izdelavo po naročilu. Primer posamične proizvodnje je zasaditev okrasne grede.

- **MNOŽIČNA PROIZVODNJA**

Pri množični proizvodnji naredimo večje število enakih izdelkov. Za množično proizvodnjo gre, če v cvetličarni naredijo večje število enakih šopkov za dobitnike medalj na tekmovanju.

- **RAZLIČNA MNOŽIČNA PROIZVODNJA**

Izdelamo več podobnih izdelkov; vse izdelamo po enakem postopku, iz enakega materiala, se pa razlikujejo po dodatkih, barvi, velikosti. Primer takšne proizvodnje so adventni venčki. V cvetličarni naredijo večje število adventnih venčkov, ki se med seboj razlikujejo po dodatkih, barvi in obliki sveč, ...

Navedite tri primere posamične proizvodnje s področja cvetličarstva.

Odgovor: _____

Navedite tri primere množične proizvodnje s področja vrtnarstva.

Odgovor: _____

Navedite tri primere različne množične proizvodnje s področja cvetličarstva.

Odgovor: _____

3. PROIZVODNI DEJAVNIKI

Med proizvodne dejavnike uvrščamo vse dejavnike, ki so potrebni za proizvodnjo oziroma celotno delovanje podjetja. Po svojih značilnostih jih delimo v štiri skupine: predmete dela, delovna sredstva, delo in storitve.

Navedite, vse kar potrebujemo in vse kar moramo narediti za izdelavo adventnega venčka.

Odgovor: _____

Razmislite, kako bi naštete dejavnike smiselno razvrstili v skupine.

3.1 PREDMETI DELA

So dejavniki, ki jih v proizvodnji uporabljamo enkrat, izjemoma tudi večkrat, vendar ne dlje kot eno leto. Pogosto preidejo v izdelek in svojo celotno vrednost prenesejo na izdelek. Pogosto med proizvodnjo spremenijo obliko.

VRSTE PREDMETOV DELA

- osnovni, pomožni material – predmeti dela, ki preidejo v izdelek
- gorivo, kupljena energija
- embalaža
- drobn inventar, ki ga uporabljamo manj kot eno leto (čistila, lepilo, pisala, obrazci za dokumente, ...)

Navedite šest predmetov dela, ki so potrebni za pridelovanje sadik pelargonij.

Odgovor: _____

STROŠKI PREDMETOV DELA – MATERIALNI STROŠKI

Stroški predmetov dela so odvisni od potroška (količine porabljenih predmetov dela) in vrednosti – cene predmetov dela.

$$\text{MATERIALNI STROŠKI} = \text{POTROŠEK} \cdot \text{CENA}$$

3.2 DELOVNA SREDSTVA

Delovna sredstva so sredstva, ki zaposlenim omogočajo in olajšajo delo. Zaposleni z njihovo pomočjo izdeluje izdelke oziroma opravlja storitve.

Razmislite, kaj potrebujete, če želite pripraviti tla za setev? Kateri pripomočki vam bodo najbolj olajšali delo?

Odgovor: _____

ZNAČILNOSTI DELOVNIH SREDSTEV:

- V proizvodnji jih uporabljamo dlje kot eno leto.
- Med proizvodnjo ne spreminjajo svoje izdelke.
- Med uporabo se obrabljajo, zato se njihova vrednost manjša. Tako del svoje vrednosti prenesejo na izdelek (se amortizirajo).

VRSTE DELOVNIH SREDSTEV:

- zemljišče
- zgradbe
- oprema
- stroji, naprave, orodja
- vozila
- drobn inventar, ki ga uporabljamo dlje kot eno leto

Navedite šest delovnih sredstev, ki so potrebni za pridelovanje sadik pelargonij.

Odgovor: _____

STROŠKI DELOVNIH SREDSTEV – STROŠKI AMORTIZACIJE

Delovna sredstva se med uporabo obrabljajo; izgubljajo svojo vrednost in del vrednosti prenašajo na izdelek.

Amortizacija je v denarju izražena obraba delovnih sredstev v določenem času; to je vrednost delovnega sredstva, ki se prenese na izdelek. Predstavlja del stroškov proizvodnje in jih vedno upoštevamo, ko določamo prodajno ceno izdelka. Na tak način bomo povrnili denar, ki smo ga porabili za nakup delovnega sredstva oziroma dobili denar za nakup novega delovnega sredstva, ko bo staro iztrošeno.

3.3 DELO

Delo je zavestno, vnaprej premišljeno in smotno človekovo delovanje, ki se opravlja za doseg gospodarskih ciljev. Delo je najpomembnejši proizvodni dejavnik, saj ustvarja novo vrednost.

Navedite vsa opravila, ki so potrebna pri zasaditvi okrasne grede?

Odgovor: _____

STROŠKI DELA – PLAČA ZAPOSLENIH

Zaposleni podjetju nudijo svoj čas, ustvarjalnost, znanje, energijo, zato so upravičeni do dela prihodka – do plače.

Plačo določa delodajalec, vendar mora pri tem upoštevati zakonodajo.

Koliko znaša povprečna bruto plača v Sloveniji v letošnjem letu?

Odgovor: _____

Kaj pomeni izraz minimalna plača? Kateri zakon jo določa?

Odgovor: _____

Koliko trenutno znaša minimalna plača?

Odgovor: _____

Pri določanju plače upoštevamo naslednje dejavnike: zahtevnost delovnega mesta, količina opravljenega dela in obračunska postavka.

- **ZAHTEVNOST DELOVNEGA MESTA** je odvisna od naslednjih kriterijev: zahtevane sposobnosti, znanja, odgovornosti delovnega mesta, pogojev dela in napora pri delu. Na podlagi vseh štirih kriterijev opravijo v podjetju sistemizacijo delovnih mest. To pomeni, da vsa delovna mesta razporedijo v posamezne plačilne razrede in jim določijo število točk.
- **KOLIČINA OPRAVLJENEGA DELA** se lahko določa glede na delovni čas ali glede na normo.
PLAČILO PO DELOVNEM ČASU – zaposleni so plačani toliko ur, kolikor ur so prebili na delovnem mestu ne glede na količino opravljenega dela.

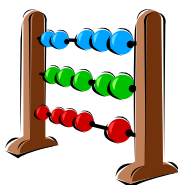
PLAČILO PO NORMI – zaposleni so plačani toliko, kolikor dela so opravili. Norma pove količino opravil, ki jih je potrebno opraviti v določenem času (praviloma v eni uri). Na podlagi števila opravil, ki jih je zaposleni opravil, mu delodajalec izračuna število norma ur in jih upošteva pri računanju plače.

$$\text{ŠTEVILO NORMA UR} = \text{ŠTEVILO OPRAVIL} : \text{NORMA}$$

Primerjajte prednosti in slabosti posameznega načina plačevanja:

	PLAČEVANJE PO DELOVNEM ČASU	PLAČEVANJE PO NORMI
PREDNOSTI		
SLABOSTI		

Tina in Zala sta obrezovali vrtnice. Norma je znašala 20 vrtnic na uro. Tina je v 8 urah obrezala 180 vrtnic, Zala pa v 12 urah 230 vrtnic. Koliko norma ur je opravila vsaka? Ali sta dosegli normo?

Račun:

Odgovor: _____

- OBRAČUNSKA POSTAVKA je vrednost točke (izražena v €). Enaka je za vse zaposlene v podjetju. V podjetjih, ki imajo višjo obračunsko postavko, imajo zaposleni višje plače kot v podjetju z nižjo obračunsko postavko.

Ugotovite dejavnike, ki vplivajo na višino obračunska postavke:

Odgovor: _____

BRUTO – NETO PLAČA

Delodajalec izračuna in izplača zaposlenim bruto plačo. Od bruto plače že podjetje nakaže državi prispevke za: pokojninsko, socialno, zdravstveno zavarovanje, za starševsko varstvo ter akontacijo dohodnine. Ostane neto plača, ki jo dobi zaposleni.

Plača ni edini strošek dela, ki bremeni podjetje. Drugi stroški dela so še: povračilno stroškov zaposlenim, zavarovanje, regres, plačilo prispevkov na plače.

3.4 STORITVE

K storitvam sodijo vse dejavnosti, ki jih za podjetje opravi neka druga organizacija oziroma posameznik **in ne** zaposleni v podjetju. Predvsem majhna podjetja pogosto koristijo storitve drugih organizacij, saj se jim ne splača zaposliti delavcev za vsako dejavnost.

Navedite pet dejavnosti, ki pogosto sodijo med storitve:

Odgovor: _____

4. STROŠKI POSLOVANJA

Stroški so v denarju izražena poraba proizvodnih dejavnikov. So negativna sestavina poslovanja, zato je eden izmed ciljev podjetja imeti čim manjše stroške.

VRSTE STROŠKOV:

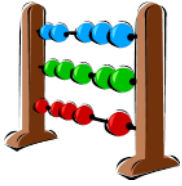
- Stroški predmetov dela – materialni stroški
- Stroški delovnih sredstev – stroški amortizacije
- Stroški dela
- Stroški storitev
- Ostali stroški

Cilj podjetja je, da pri vsaki proizvodnji doseže čim večji dobiček. Da lahko ugotovimo uspešnost posamezne proizvodnje, je potrebno za vsako proizvodnjo izračunati skupne stroške in lastno – povprečno ceno:

SKUPNI STROŠKI so vsi stroški, ki nastanejo v določeni proizvodnji.

LASTNA CENA so stroški, ki so nastali pri izdelavi enega izdelka (enote izdelka) oziroma storitve. Na podlagi lastne cene in načrtovanega dobička izračunamo prodajno ceno izdelka.

LASTNA CENA = SKUPNI STROŠKI : ŠTEVILO IZDELKOV

V cvetličarni so izdelali 120 naprsnih šopkov. Materialni stroški so znašali 76,00 €, stroški dela 48,00 €, ostali stroški pa 14,00 €.

Izračunajte skupne stroške proizvodnje in lastno ceno enega šopka.

Račun:

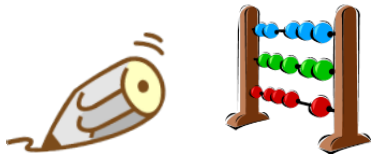
SKUPNI STROŠKI znašajo _____.

LASTNA CENA znaša _____.

Ali bo proizvodnja uspešna, če bo znašala prodajna cena šopka 1,10 €? Utemeljite odgovor.

Odgovor: _____

Učni list: Poslovanje podjetja

1. Navedite šest dejavnosti, ki potekajo v vrtnarskem podjetju:

Odgovor: _____

2. Opišite povezanost proizvodnje z nabavo in prodajo izdelkov.

Odgovor: _____

3. Navedite šest dejavnosti, ki sodijo v proizvodnjo cvetličarskega podjetja

Odgovor: _____

4. Med naštetimi proizvodnimi dejavniki vrtnarskega podjetja poiščite predmete dela in jih podčrtajte:

ZEMLJIŠČE, ŠKARJE, ANALIZA TAL, SUBSTRAT, GNOJILO, VODA, SEME, TRAKTOR, DELOVNA OBLEKA, CEPILNI NOŽ, FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA, PRESAJANJE, GNOJENJE, LONČKI, EMBALAŽA, RASTLINJAK

5. V vrtnariji bodo izdelali načrt in zasadili okrasni vrt. Navedite potrebne proizvodne dejavnike:

DELOVNA SREDSTVA: _____

PREDMETI DELA: _____

DELO: _____

6. V cvetličarni so izdelali 50 adventnih venčkov. Pri tem so porabili:

- 200 sveč po ceni 0,50 €/kom
- 50 obodov po ceni 2,20 €/kom
- zelenje v vrednosti 52,00 €
- 300 okrasnih bunkic v vrednosti 0,70 €/kom
- okrasni material v vrednosti 85,00 €
- papir za embalažo v vrednosti 45,00 €

Izpolnite preglednico in izračunaj materialne stroške proizvodnje:

VRSTA PREDMETOV DELA	POTROŠEK	CENA (€)	STROŠEK (€)
sveče	200	0,50	100,00
SKUPAJ	-	-	

Ali moramo upoštevati še kakšne druge stroške? Katere?

Odgovor: _____

7. Ste lastnik vrtnarije, ki se ukvarja s pridelovanjem sadik okrasnih rastlin in zelenjadnic. Na kakšen način bi pri računanju plače določali količino opravljenega dela? Utemeljite odgovor.

Odgovor: _____

8. Norma za presajanje sadik znaša 30 sadik na uro. Anže je v treh delovnih dneh presadil 780 sadik pelargonij. Koliko norma ur je opravil? Ali je opravil normo, če je delal 8 ur na dan?

Račun:

Odgovor: _____

9. V vrtnariji so pridelali 800 kg jagod. Materialni stroški so znašali 450,00 €, stroški dela 520,00 €, stroški amortizacije 52,00 € in ostali stroški 150,00 €. Izračunajte skupne stroške in lastno ceno za 1kg jagod.

Račun:

SKUPNI STROŠKI znašajo _____.

LASTNA CENA znaša _____.

Viri in literatura:

Miroslav Rebernik: Ekonomika podjetja, Ljubljana, 2008

Slovenija Business point : <http://www.eugo.gov.si/si/zacenjam/registracija-podjetja/katera-oblika-podjetja-vam-najbolj-ustreza/>

<http://www.podjetniski-portal.si/nacrtujem-podjetje/imam-idejo>